

17. 10. 2006

ID: 43971

Odpovědnost zaměstnance za škodu

Zmocní-li se třetí osoba protiprávně hodnot svěřených zaměstnanci k vyúčtování, nemá zavinění třetí osoby samo o sobě za následek zánik hmotné odpovědnosti zaměstnance.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 2537/2005, ze dne 12.9.2006)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně H. D. a.s., H. D. holding zastoupené advokátkou, proti žalovanému J. P., zastoupenému advokátem, o 38.200,- Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 24 C 195/2002, o dovolání žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. května 2005, č.j. 12 Co 59,60/2005-211, tak, že dovolání žalovaného zamítl.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se domáhala, aby jí žalovaný zaplatil 38.200,- Kč s 15% úrokem od 1. 1. 1999 do zaplacení. Žalobu odůvodňovala zejména tím, že žalovaný jako zaměstnanec žalobkyně ve funkci pokladního dne 28. 11. 1996 uzavřel s žalobkyní dohodu o hmotné odpovědnosti a že dne 8. 4. 1998 provedl „transakci“ s platební kartou, přičemž nesplnil povinnost zkontrolovat podpis na účtence s podpisovým vzorem klienta, jak je uvedeno v podmínkách „Pokyny pro provádění transakcí platebními kartami“. K. banka P. proto žalobci dne 7. 12. 1998 oznámila, že provedla storno úhrady ve výši 38.200,- Kč. Přestože žalobkyně žalovaného vyzvala k úhradě takto vzniklé škody, žalovaný uvedenou částku odmítá zaplatit.

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 17. 6. 1999, č.j. 24 C 119/99-13, žalobu zamítl a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 5.400,- Kč „na účet jeho právního zástupce“. Po provedeném dokazování dospěl k závěru, že podle dohody o hmotné odpovědnosti, kterou žalovaný uzavřel s žalobkyní, přijal žalovaný hmotnou odpovědnost za svěřené peníze v korunách i ve valutách, které je povinen vyúčtovat, za žetony, šeky a výherní hrací přístroje. Bylo-li ale placeno platební kartou, pak žalovaný nepřevzal žádnou finanční hotovost, za kterou by měl tuto hmotnou odpovědnost. Protože žalobkyně neprokázala, že by žalovaný porušil nějakou povinnost při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, neodpovídá žalovaný ani podle ustanovení § 172 odst. 1 zák. práce za vzniklou škodu.

K odvolání žalobkyně Městský soud v Praze usnesením ze dne 30. 11. 1999, č.j. 35 Co 558/99-31, rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně, že v dohodě o hmotné odpovědnosti uzavřené mezi žalobkyní a žalovaným není zahrnuta škoda vzniklá při placení platební kartou, a proto odpovědnost žalovaného za vzniklou škodu podle ustanovení § 176 zák. práce není dána. Vytкнуł však soudu prvního stupně, že při posuzování věci z hlediska ustanovení § 172 a násl. zák. práce rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Ačkoliv žalobkyně navrhla ke svým tvrzením důkazy, soud prvního stupně je neprovedl a v odůvodnění napadeného rozsudku ani neuvedl, co jej k takovému postupu vedlo.

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 8. 6. 2000, č.j. 24 C 119/99-47, žalobu znovu zamítl a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 12.600,- Kč „na účet jeho právního zástupce“. Připustil, že žalobkyni vznikla škoda v důsledku „stornování bankovní transakce“, které banka odůvodnila tím, že nesouhlasí podpisový vzor klienta s podpisem na účtence. Protože však není k dispozici ani platební karta ani účtenka s podpisem klienta, není možno dospět jednoznačně k závěru, že žalovaný porušil nějakou povinnost. Žalobkyně navíc jednoznačně neprokázala, že by žalovaného speciálně proškolila v manipulaci s platebními kartami.

K odvolání žalobkyně Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. 1. 2001, č.j. 35 Co 560/2000-64, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na nákladech odvolacího řízení 1.800,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku „na účet jeho právního zástupce JUDr. M. B.“; návrh žalobce, aby proti tomuto rozsudku bylo připuštěno dovolání, zamítl. Vychází ze z názoru vysloveného již ve svém zrušovacím usnesení ze dne 30. 11. 1999, č.j. 35 Co 558/99-31, že podmínky odpovědnosti podle ustanovení § 176 zák. práce nebyly naplněny, shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že je povinností žalobkyně, aby ve smyslu ustanovení §

172 zák. práce prokázala vznik škody v příčinné souvislosti s porušením povinností žalovaného při plnění pracovních úkolů a zavinění žalovaného. Žalobkyně však neprokázala, že žalovaného s „Pokyny pro provádění transakcí platebními kartami“ řádně seznámila, když svědkyně F. a K. vypovídaly pouze o tom, jak probíhalo seznamování s uvedenými pokyny na jejich pracovišti v P., a dovozovaly, že stejné seznámení proběhlo i na jiných pracovištích, včetně pracoviště žalovaného. Souhlasil rovněž se závěrem soudu prvního stupně, že bez předmětné platební karty nelze zjistit, zda podpisový vzor na kartě je od podpisu na účtence natolik odlišný, že musel být zřejmý i žalovanému, který odlišnosti nedbal, klientovi poskytl požadované plnění a dopustil se tak porušení svých povinností. Z porovnání podpisu na účtence s podpisovým vzorem v bance takový závěr učinit nelze, protože nebylo na žalovaném, aby porovnal tyto podpisy, ale pouze podpisy na účtence a na platební kartě. Návrh žalobce na připuštění dovolání odvolací soud zamítl, neboť dospěl k závěru, že nejde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu.

K dovolání žalobkyně Nejvyšší soud České republiky rozsudkem ze dne 12. 4. 2002, č.j. 21 Cdo 979/2001-78, rozsudek Městského soudu i rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 8. června 2000, č.j. 24 C 119/99-47, zrušil a věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu 8 k dalšímu řízení. Vytknul soudům obou stupňů, že přehlédly, že schodkem ve smyslu ustanovení § 176 odst. 1 zák. práce je rozdíl mezi skutečným stavem svěřených hodnot, které zaměstnanec převzal k vyúčtování, a mezi údaji účetní evidence, přičemž je zcela nerozhodné, jakým způsobem ke vzniku takového schodku došlo (svěřené hodnoty zaměstnanec odcizil sám nebo je odcizil někdo jiný nebo k jejich odčerpání došlo neoprávněnou manipulací s platební kartou - jako v projednávané věci - a podobně). Okolnost, jakým způsobem ke vzniku schodku došlo, hraje význam jen v případě posuzování, zda se zaměstnanec odpovědnosti zprostil zcela nebo zčásti (§ 176 odst. 3 zák. práce). Vycházejí z tohoto nesprávného závěru, se soudy nezabývaly zjišťováním, zda skutečně ke vzniku schodku v projednávané věci došlo či nikoli. Takový závěr byl totiž především závislý na zjištění, zda „storno úhrady“ ve výši 38.200,- Kč provedené dne 7. 12. 1998 K. bankou, a.s. bylo provedeno v souladu se zákonem (srov. § 20b odst. 3 zákona č. 21/1992, o bankách, ve znění zákonů č. [264/1992 Sb.](#), č. [292/1993 Sb.](#), č. [156/1994 Sb.](#), č. [83/1995 Sb.](#), č. [84/1995 Sb.](#), č. [61/1996 Sb.](#), č. [306/1997 Sb.](#), č. [16/1998 Sb.](#), č. [127/1998 Sb.](#) a č. [165/1998 Sb.](#) - dále též jen „zákon o bankách“), případně v souladu se smlouvou uzavřenou mezi bankou a žalobkyní, či nikoli. Vysvětlil dále, za jakých okolností se může odpovědný zaměstnanec své odpovědnosti za schodek zcela nebo zčásti zprostit.

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 20. 3. 2003, č.j. 24 C 119/1999-112, žalobu zamítl a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 24.705,- Kč „na účet jeho právního zástupce.“ Vycházejí z toho, že „storno transakce“ byla K. bankou, a. s. provedena v souladu s „Pokyny pro provádění transakcí platebními kartami Eurocard/MasterCard“, jež byly součástí smlouvy o přijímání platebních karet mezi žalobkyní a K. bankou, a.s., dospěl k závěru, že postup K. banky, a.s. při „storno transakcí“ byl v souladu se smlouvou uzavřenou mezi bankou a žalobkyní a že tedy došlo ke vzniku schodku na hodnotách svěřených k vyúčtování žalovanému. Podle jeho názoru se však nejednalo o odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách dle ustanovení § 176 odst. 1 zák. práce, neboť, bylo-li placeno platební kartou, žalovaný nepřevzal žádnou finanční hotovost, za kterou by měl hmotnou odpovědnost; žalovaný přijal hmotnou odpovědnost za svěřené peníze v korunách i ve valutách, za žetony, šeky a výherní hrací přístroje. Posuzoval proto odpovědnost žalovaného podle ustanovení § 172 zák. práce a dovodil, že žalobkyně neprokázala, že žalovaného seznámila s „Pokyny pro provádění transakcí platebními kartami Eurocard/MasterCard“, a proto nemohl ani porušit své povinnosti z těchto pokynů vyplývajících.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze usnesením ze dne 26. 9. 2003, č.j. 35 Co 270/2003-134, rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Vytknul soudu prvního stupně, že, ač učinil správná skutková zjištění, z těchto správných skutkových zjištění učinil nesprávný právní závěr, podle kterého sice vznikl na svěřených hodnotách schodek, ale nejedná se o odpovědnost žalovaného za schodek na svěřených hodnotách podle § 176 odst. 1 zák. práce, neboť při platbě platební kartou žalovaný nepřevzal žádnou finanční hotovost, za kterou by měl hmotnou odpovědnost. Uložil soudu prvního stupně, aby se řídil závazným právním názorem dovolacího soudu, že za takto vzniklý schodek žalovaný odpovídá, a aby se zabýval pouze otázkou, zda se žalovaný své odpovědnosti zprostil zcela nebo zčásti, a teprve po vyřešení této otázky se případně též zabýval odpovědností žalovaného podle ustanovení § 172 zák. práce.

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 9. 9. 2004, č.j. 24 C 195/2002-172, ve spojení s usnesením ze dne 13. 1. 2005, č.j. 24 C 195/2002-199, uložil žalovanému zaplatit žalobkyni 30.560,- Kč s 15% úrokem z prodlení od 1. 1. 1999 do zaplacení, žalobu co do částky 7.640,- Kč s 15% úrokem z prodlení od 1. 1. 1999 do zaplacení zamítl a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit na nákladech řízení žalobkyni 75.116,30 Kč k rukám advokátky JUDr. L. I. a České republice - Obvodnímu soudu pro Prahu 750,- Kč. Znovu dospěl k závěru, že „storno transakce“ byla provedena v souladu se smlouvou uzavřenou mezi bankou a žalobkyní. Vycházejí dále ze závazného právního názoru odvolacího soudu, že žalovaný za takový schodek odpovídá, z toho, že žalovaného tížilo důkazní břemeno z hlediska prokázání, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění, a z toho, že „byl v tomto směru poučen podle ustanovení § 118a

odst. 3 o. s. ř.“, uzavřel, že žalovaný žádným způsobem neprokázal, že by se své odpovědnosti zprostil podle ustanovení § 176 odst. 3 zák. práce. Přihlížeje dále k formě a míře zavinění škody ze strany žalovaného, k okolnostem vzniku škody, k osobním a majetkovým poměrům žalovaného i žalobce, dospěl k závěru, že jsou - ve smyslu ustanovení § 183 zák. práce - dány podmínky zvláštního zřetele hodné pro přiměřené snížení náhrady škody o 20 %. V tomto rozsahu proto žalobu zamítl.

K odvolání obou účastníků Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 5. 2005, č.j. 12 Co 59, 60/2005-211, rozsudek soudu prvního stupně ve spojení s „doplňujícím“ usnesením ze dne 13. ledna 2005, č.j. 24 C 195/2002-199, potvrdil a rozhodl, že žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady odvolacího řízení ve výši 8.643,- Kč k rukám „jeho právní zástupkyně.“ Stejně jako soud prvního stupně dospěl k závěru, že za schodek na svěřených hodnotách vzniklý „storno úhradou“ ve výši 38.200,- Kč, jež byla provedena v souladu se smlouvou uzavřenou mezi bankou a žalobkyní, odpovídá žalovaný. K námitce žalovaného připomněl, že soud prvního stupně správnost postupu banky a v důsledku toho vzniku schodku dovodil ze smluvních ujednání mezi bankou a žalobkyní, „nikoliv z použití novelizovaného zákona o bankách (zákon č. 21/1992 Sb.)“; s tímto postupem souhlasil. Odmítl i námitky žalovaného, že soud prvního stupně nedoplnil dokazování znaleckým posudkem a účastnickým výslechem žalovaného, neboť neúplnost skutkových zjištění je ve sporném řízení odvolacím důvodem jen tehdy, když příčinou neúplných skutkových zjištění byla okolnost, že soud neprovedl účastníkem navržený důkaz „způsobitý prokázat právně významnou skutečnost“. Vzhledem k tomu, že v projednávané věci byl skutkový základ objasněn z důkazů již provedených, stejně jako soud prvního stupně dospěl k závěru, že důkaz znaleckým posudkem by pro věc samu neměl žádný význam. Význam by neměl ani opětovný výslech žalovaného, neboť ten již byl v řízení vyslechnut a žádné nové skutečnosti znamenající zvrát ve skutkových zjištěních neuplatnil ani ve stadiu odvolacího řízení a k odvolacímu jednání se nedostavil. Za správnou považoval i úvahu soudu prvního stupně o snížení povinnosti žalovaného k náhradě škody ve smyslu ustanovení § 183 zák. práce.

V dovolání proti rozsudku odvolacího soudu žalovaný namítá, že řízení je postiženo vadou, jejímž následkem došlo k nesprávnému rozhodnutí ve věci. Soudy totiž odmítly provedení znaleckého posudku, který by se zabýval problematikou užívání platební karty v obchodním styku a všemi souvisejícími okolnostmi, které ve svých důsledcích vylučují možnost, aby se ten, kdo má hmotnou odpovědnost, vůbec mohl této odpovědnosti zcela nebo alespoň zčásti zprostit v případech, kdy je placeno zneužitou platební kartou, nebo způsobem zneužívajícím tuto formu platebního styku. Důkaz znaleckým posudkem by dal odpověď na otázky týkající se způsobu vydávání platebních karet, jejich podepisování, způsobu a postupu realizace plateb na základě předložení platebních karet a konečně i na otázku, zda pokyny pro provádění transakcí s platebními kartami odpovídaly úrovni technického vybavení, jímž byly platební karty tehdy prověřovány, zda podpisový vzor klienta uložený v bance musí vždy odpovídat podpisu na proužku platební karty a zda podpis klienta na proužku platební karty je při jejím vydání kontrolován pracovníkem banky, co do shodnosti s podpisovým vzorem uloženým v bance. Nesprávné právní posouzení věci dále spatřoval v závěru, že v projednávané věci došlo ke vzniku schodku. Je přesvědčen, že jedině v případě, kdyby postup banky při „storno úhradě“ byl v souladu se zákonem i smlouvou mezi žalobkyní a bankou, mohlo by dojít ke vzniku schodku. Protože však ustanovení § 20b odst. 3 zákona o bankách bylo do tohoto zákona „vtěleno“ teprve zákonem č. 165/1998 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 9. 1998, a „transakce platební kartou“ byla provedena již dne 8. 4. 1998, stalo se tak v době, kdy ještě ustanovení § 20b odst. 3 zákona o bankách neplatilo; proto banka provedla „storno úhrady“ v rozporu se zákonem. Navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu i soudu prvního stupně zrušil a aby věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

Žalobkyně navrhla, aby dovolání žalovaného bylo zamítnuto, neboť důkaz znaleckým posudkem by ve věci nemohl přinést žádná potřebná zjištění (nelze-li předložit platební kartu, nebude mít znalec k dispozici srovnávací materiál a tedy se nemůže ani vyjádřit k otázce případného zfalšování podpisu na platební kartě) a „storno úhrady“ bylo provedeno v souladu jak se zákonem o bankách, tak se smlouvou uzavřenou mezi žalobkyní a bankou.

Žalobkyně, původně označená jako H. D. spol. s r.o., změnila od 25. 11. 2002 obchodní firmu na H. D. spol. s r.o., H. D. holding a tato obchodní společnost - jako vyplývá ze zápisu do obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Plzni, v oddílu C, vložce 2564, ze dne 1. 10. 2005 - změnila rozhodnutím valné hromady ze dne 30. 8. 2005 právní formu na akciovou společnost; zároveň byla obchodní společnost H. D. a.s., H. D. holding převedena z oddílu C, vložky 2564, do oddílu B, vložky 1179. Dovolací soud proto nadále jako s žalobkyní jednal s obchodní společností H. D. a.s., H. D. holding se sídlem v P.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozsudek, proti kterému je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. dovolání přípustné, přezkoumal napadený rozsudek ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.

s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba posuzovat i v současné době – vzhledem k tomu, že ke vzniku škody žalobkyni došlo „stornem úhrady“ oznámeným K. bankou, a.s., P. dne 7. 12. 1998 – podle ustanovení zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. [88/1968](#) Sb., č. [153/1969](#) Sb., č. [100/1970](#) Sb., č. [20/1975](#) Sb., č. [72/1982](#) Sb., č. [111/1984](#) Sb., č. [22/1985](#) Sb., č. [52/1987](#) Sb., č. [98/1987](#) Sb., č. [188/1988](#) Sb., č. [3/1991](#) Sb., č. [297/1991](#) Sb., č. [231/1992](#) Sb., č. [264/1992](#) Sb., č. [590/1992](#) Sb., č. [37/1993](#) Sb., č. [74/1994](#) Sb., č. [118/1995](#) Sb., č. [287/1995](#) Sb. a č. [138/1996](#) Sb., tedy podle ustanovení zákoníku práce ve znění účinném do 30. 9. 1999 (dále jen „zák. práce“).

Jak uvedl dovolací soud již ve svém rozsudku ze dne 12. 4. 2002, č.j. 21 Cdo 979/2001-78, odpovědnost zaměstnance podle ustanovení § 176 odst. 1 zák. práce za schodek na svěřených hodnotách, které je povinen vyúčtovat, patří ke zvláštnímu druhu pracovněprávní odpovědnosti za škodu. Odpovědnost za tuto škodu vzniká, prokáže-li zaměstnavatel, že uzavřel se zaměstnancem platnou dohodu o hmotné odpovědnosti a že na hotovosti, ceninách, zboží, zásobách materiálu nebo jiných hodnotách (dále jen „hodnotách“), které zaměstnanci svěřil k vyúčtování, vznikl schodek. U tohoto druhu odpovědnosti zaměstnavatel není povinen zavinění zaměstnance prokazovat (srov. § 172 odst. 3 zák. práce). Zavinění zaměstnance na vzniku škody se předpokládá, takže zaměstnanec se odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách zproští zcela, popř. částečně, jen jestliže prokáže, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění (§ 176 odst. 3 zák. práce).

Schodkem se rozumí rozdíl mezi skutečným stavem svěřených hodnot, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat, a mezi údaji účetní evidence, o který je skutečný stav nižší než účetní stav, nevyjímaje ani schodky na finančních prostředcích. Přitom platí, že zaměstnanec je povinen převzaté hodnoty vyúčtovat, tedy kdykoli prokázat účetními doklady, že v době vyúčtování se nacházejí u zaměstnavatele, případně, že se tam nachází peněžní protihodnota. Protože schodek vyjadřuje skutečnost, že chybí hodnoty, které je hmotně odpovědný zaměstnanec povinen vyúčtovat, představují schodek také hodnoty, které chybí v důsledku toho, že teprve později dojde k opravám v účetní evidenci tak, že zde vzniká rozdíl mezi svěřenými hodnotami a údaji účetní evidence. Z hlediska zaměstnavatele, který zaměstnanci hodnoty svěřil, se totiž ztráta projeví teprve po jejím vyúčtování jako inventarizační rozdíl mezi stavem majetku a závazků v účetnictví a zjištěnou skutečností.

Důvodem ke zproštění odpovědnosti zaměstnance za tuto škodu může být mimo jiné zjištění, že schodek vznikl v důsledku úmyslného jednání třetích osob (např. neoprávněnou manipulací s platební kartou). Tímto důvodem však není samo o sobě protiprávní jednání této třetí osoby. Zmocní-li se třetí osoba protiprávně hodnot svěřených zaměstnanci k vyúčtování, nemá zavinění třetí osoby samo o sobě za následek zánik hmotné odpovědnosti zaměstnance (srov. Stanovisko k uplatňování ustanovení zákoníku práce o odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek ročník 1976, pod číslem 12, str. 80). Bez ohledu na případnou odpovědnost třetí osoby za škodu podle občanskoprávních předpisů, zaměstnanec i v tomto případě za škodu odpovídá, ledaže by prokázal, že schodek vznikl zcela nebo z části bez jeho zavinění. V případě střetů dvou odpovědností, tj. odpovědnosti neznámého pachatele za protiprávní zásah do majetkových práv zaměstnavatele s odpovědností zaměstnance za schodek na hodnotách svěřených k vyúčtování, se proto musí zkoumat i to, zda zaměstnanec takové jednání třetích osob neumožnil porušením svých pracovních povinností, například tím, že při provádění finanční operace nepostupoval náležitě pečlivě a v souladu s pokyny zaměstnavatele.

Zaměstnanec se tedy nemůže své hmotné odpovědnosti zprostit, jestliže neplněním svých povinností řádně hospodařit s prostředky svěřenými mu zaměstnavatelem a střežit a ochraňovat majetek zaměstnavatele před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím [§ 73 odst. 1 písm. d) zák. práce] vznik schodku umožnil. Vztah takového nedbalostního jednání ke vzniku schodku je přitom třeba posuzovat v každém případě individuálně a pečlivě přihlížet ke všem okolnostem, za nichž ke vzniku schodku došlo. Je-li nedbalostní porušení povinností hmotně odpovědným zaměstnancem takového rozsahu, že by bez něho ke vzniku škody (schodku) úmyslným jednáním třetí osoby vůbec nemohlo dojít (tj. že zaměstnanec porušením svých povinností umožnil vznik celého schodku), pak nepřichází v úvahu ani částečné zproštění se odpovědnosti; to závisí na rozsahu porušení povinnosti, kterým byl umožněn vznik škody (schodku) úmyslným jednáním třetí osoby.

S námitkou dovolatele, že soudy nesprávně dospěly k závěru, že ke vzniku schodku došlo v důsledku „storno úhrady“, kterou provedla K. banka, a.s., dovolací soud nesouhlasí.

Při posuzování otázky, zda „storno úhradu“ ve výši 38.200,- Kč učinila K. banka, a. s. vůči žalobkyni oprávněně, odvolací soud vyšel z toho, že oprávnění banky k tomuto úkonu „vyplyvalo ze smluvního ujednání mezi bankou a žalobkyní, nikoliv z použití novelizovaného zákona o bankách (zák. č. [21/1992](#) Sb.)“. Nesprávnost tohoto závěru

odvolacího soudu by mohla být dána jen tehdy, kdyby ujednání mezi bankou (K. bankou, a. s.) a žalobkyní bylo neplatné pro rozpor se zákonem.

Podle ustanovení § 24 písm. a) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, Česká národní banka stanoví opatřením vyhlášeným ve Věstníku České národní banky pravidla obezřetného podnikání bank, poboček zahraničních bank, spořitelních a úvěrových družstev, institucí elektronických peněz a poboček zahraničních institucí elektronických peněz podnikajících na území České republiky na základě jednotné licence.

Podle ustanovení článku 13 písm. a) úředního sdělení č. 31/1994 České národní banky, o vydání Všeobecných obchodních podmínek, kterými se stanoví zásady vedení účtů klientů u bank a provádění platebního styku a zúčtování na těchto účtech, jež bylo zveřejněno pod číslem 22/1994 ve Věstníku České národní banky, banka odepisuje peněžní prostředky z účtu na základě příkazu klienta. Bez příkazu klienta je banka oprávněna odepsat peněžní prostředky z jeho účtu v případech stanovených v čl. 5 bodu 1, čl. 7 bodu 2, čl. 9 bodu 2 a čl. 28 bodu 1.

Podle ustanovení čl. 28 bodu 1 téhož úředního sdělení České národní banky banka opraví vlastní chybné zúčtování týž nebo následující pracovní den po dni, kdy chybné zúčtování zjistila nebo se o něm dozvěděla od klienta, popřípadě od jiné banky. Opravu chybného zúčtování je oprávněna provést jen banka, která chybu zavinila, a to opravným zúčtováním ve prospěch nebo k tíži účtu (storno). Opravné zúčtování k tíži účtu smí banka provádět z vlastního podnětu do šesti měsíců ode dne vzniku závady. Po této lhůtě je banka povinna vyrozumět banku, která vede účet, v jehož prospěch bylo chybné zúčtování provedeno a požádat ji o vrácení chybné zúčtované částky. Banka označí položku opravného zúčtování konstantním symbolem v souladu s přílohou č. 1 těchto zásad (proměnná část konstantního symbolu v hodnotě 5).

Jestliže v příloze ke smlouvě o přijímání platebních karet Eurocard/MasterCard uzavřené mezi žalobkyní a K. bankou, a. s. bylo toto ustanovení pouze rozvedeno do konkrétních podmínek, nelze dovozovat, že by takové ujednání bylo v rozporu se zákonem. Soudy obou stupňů proto správně dovodily, že „storno úhrady“ ve výši 38.200,- Kč provedla K. banka, a. s. ve vztahu k žalobkyni oprávněně a že tedy skutečně ke vzniku schodku na hodnotách svěřených k vyúčtování žalovanému došlo.

Souhlasit nelze ani s námitkou dovolatele, že je řízení postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, protože „nebyl proveden důkaz znaleckým posudkem, kterým by bylo objasněno, jaké jsou způsoby vydávání platebních karet, jejich podpisování, způsob a postup realizace plateb na základě předložených platebních karet, zda pokyny pro provádění transakcí s platebními kartami odpovídaly úrovni technického vybavení, jímž byly platební karty tehdy prověřovány, zda podpisový vzor klienta, uložený v bance, musí vždy odpovídat podpisu na proužku platební karty a zda popis klienta na proužku platební karty je při jejím vydání kontrolován pracovníkem banky, co do shodnosti s podpisovým vzorem uloženým v bance“.

Protože v řízení bylo prokázáno, že žalobkyně s žalobcem uzavřela dohodu o hmotné odpovědnosti a že na hodnotách svěřených k vyúčtování vznikl schodek, správně se odvolací soud (i soud prvního stupně) věcí dále mohl zabývat jen z hlediska možného vyvinění žalovaného ve smyslu ustanovení § 176 odst. 3 zák. práce. Žalovaný však v tomto směru žádná tvrzení ani důkazy nenavrl. Samotný důkaz znaleckým posudkem k otázkám, jež žalovaný uvádí (a které by mohly jen v obecné rovině objasnit, jakým způsobem se platebními kartami nakládá), by nemohl prokázat, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez zavinění žalovaného. Jestliže za této situace odvolací soud dospěl ve smyslu ustanovení § 120 odst. 1 věta druhá o. s. ř. k závěru, že tento důkaz není třeba provádět, lze jeho závěr považovat za správný, neboť navržený důkaz nebyl způsobilý prokázat pro věc právně významnou skutečnost. Postupoval-li tedy odvolací soud v souladu se zákonem (s ustanovením § 120 odst. 1 o. s. ř.) nelze z důvodů tvrzených žalovaným v dovolání dovodit, že by řízení bylo postiženo vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný (z jiných důvodů nelze dovoláním napadený rozsudek přezkoumávat - § 242 odst. 3 věta první o.s.ř.). Protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelem tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, 229 odst. 2 písm. a) a b) a 229 odst. 3 o. s. ř. nebo další (než žalovaným uplatněnou) jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud ČR dovolání žalovaného podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)